

זכרון תורת משה

אכסניה לתורה וחסידות

י"ל ע"י חבורת האברכים שע"י מרכז מוסדות לעלוב
מיסודו של כ"ק מרן אדמו"ר הקוה"ט זצוקללה"ה זיע"א
בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר עט"ר שליט"א

ראש חודש כסלו אי"ה יום שישי הבעל"ט. המולד יום ה' שעה 1:38, 9 חלקים

פרשת חיי שרה מברכים

כ"ד מרחשון תשפ"ו
שנה כ"ו גליון אלף רל"ז
זמני כניסת ויציאת השבת

ר"ת	מוצ"ש	הדה"נ	בני ברק
5:53	5:20	4:19	
5:57	5:18	4:05	ירושלים
5:51	5:22	4:19	בארא פארק

פרקים נבחרים וסיפורים
נפלאים ותולדות חיים
שרואים אור לראשונה
מרבית ש"ק
מתוך הספר המופלא
והחדש
"מגדל דוד"

**ד' נוסחאות על הקשר עם הרה"ק
הרבי רבי אלימלך מליזענסק
נוסח ג'
בלתי לה' לבדו**

הרה"ק רבי דוד מלעלוב היה
עוסק בתורה מנעוריו ועובד
את השי"ת כשור לעול
וכחמור למשאוי, במסגרות
רבים ושונים ובתעניות רבות,
עד שקיים את כל סדר
תשובת הקנה"ה שישה שנים
רצופים, ושנה שוב את
תשובת הקנה עוד שישה
שנים, והתענה הפסקות
משבת לשבת. אך אחרי כל
זאת הוא הרגיש שעדיין חסר
לו שלימות לנפשו. והוא לא
ידע מה להוסיף עוד ומה
לעשות יותר בכדי להשלים
את נפשו בעבודת ה' ולבוא
אל השלימות.

בימים ההם זרחה שמשו של
הרה"ק רבי אלימלך
מליזענסק, ויצא לו שם שהוא
רופא מומחה לחולי הנפשות.
ובכן נסע הוא לליזענסק.
בבואו לפני הקודש ביום ערב
שבת קודש בתוך הבאים
לקבל שלום מהרבי, הושיט
רבי אלימלך את ידו הקדושה
לכל הבאים, אבל בהגיע תורו
של רבי דוד החזיר את ידו,
וסובב את פניו ממנו אל
הכותל באמרו: "מי הוא זה
אשר מלאו ליבו לבוא ולדרוך
על פתח ביתי, בזמן שעדיין
לא נעקר ממנו כל הצד
הרע".

בשמוע הרה"ק רבי דוד
מלעלוב את הדברים האלו
יוצאים מפי הקדוש רבי
אלימלך, הוכרח לצאת משם
בלב נשבר.

הוא חזר אל מלונג, והעמיק
במחשבתו להבין מה רצה
ממנו הרבי, וכי איזה עוול
המשך בעמ' ד'

שנעשה ע"י חסרונה אז כבר בכה
עליה בכי רב וגדול כי אפי' שהיתה
זקנה הוא כמו חסרון של צעירה כי
לגדול חשיבות עבודתה גם
בזקנותה הוא חסרון גדול שזוהו בת
ק' כבת כ' ולכן כתיב כ' קטנה שבכה
שם כאילו היתה קטנה בת כ' שנים,
ואכן כמ"כ אי' בספה"ק יסוד
ושוש העבודה להאריך שבאמת
על כל נפטר מיישראל שבוכין צריכים לכיון עיקר על צער
השכינה וחסרון כבוד שמייס וחסרון הנח"ר שהיה עושה זה
הנפטר להשי"ת,

ולכן כ"ש שיל"פ עזה"ד בכייתו של אאע"ה על שרה אמנו
ע"ה, ולכן הגם שאין לנו שום השגה לא באאע"ה ולא בשרה
אמנו ע"ה, עכ"ז צריכים אנו ליקח מזה עכ"פ מוסר בפשטות
לשאוף גם אנו ולכוין דרכינו ומעשינו שגם מאיתנו יהיה
להשי"ת נח"ר ושמחה ע"י שנקיים מצוותיו ותורתו ונעשה
רצונו ית"ש בשמחה וטוב לבב לעבדו בלבב שלם שזוהו כל
התכלית של חיינו, ועיקר התכלית מכל עבודת ה' לרצות
תמיד לעשות נחת רוח להשי"ת ולעשות רצונו ית"ש תמיד
בלב שלם ובנפש חפוצה..

והנה רש"י הביא מחז"ל שלכן נסמכה פרשה זו לפרשת
העקידה לומר שע"י ששמעה שכמעט נשחט יצחק פרחא
נשמתה, ולכאן צ"ב והרי שרה אמנו ע"ה כשאר אבות"ק
ואמותי הק' חיו תמיד במסי"נ להשי"ת, איך למה זה נרעשה
כ"כ לשמוע שהלך יצחק להישחט לכבוד השי"ת וציוויו,
והרי זה היה כל מציאותה מסי"נ לה' ולמה פרחא נשמתה
ע"י ששמעה זה שלכאן משמע שהצטערה מזה כ"כ עד
שמתה וא"כ לגדול מדרגתה ועצם מהותה היתה צריכה
לשמוח מזה.

אלא איתא בשם כ"ק מרן זקה"ק הרמ"מ מלעלוב זיע"א
לפרש שהנה הלשון ברש"י שכמעט נשחט היינו שהיציצה"ר
בא וסיפר לה שהלך להישחט כקרבן וכמעט נשחט ובסוף
לא נשחט ולא הוסיף לספר שהיה זה ע"י שהלכו אברהם
ויצחק אע"ה לעקידה במסי"נ מתוך שמחה, וכבר שלח
אאע"ה את ידו עם המאכלת לשחוט את יצחק לרצונו
ושמחתו ואז א"ל השי"ת "אל תשלח ידך אל הנער", שכבר
חשוב לפני ה' כאילו נשחט ושוב אי"צ לשחטו בפועל,
והיציצה"ר לא סיפר לה כל זה אלא רק שכמעט ונעשה יצחק
קרבן עולה ובסוף לא, לכן היא חשבה וחששה שמה אירע בו
פסול ושמה לא היה בנה לבסוף לרצון לפני השי"ת ומרוב
צער זה פרחא נשמתה כי זה היה כל מגמתה בחיי חיותה
להעמיד דורות של מסי"נ לה', שחששה שאין בנה מרוצה
ח"ו להשי"ת, מזה המחשבה הצטערה כ"כ עד שפרחה
נשמתה, כן פי' מרן רבינו הרמ"מ זיע"א.

ולכן גם אנו צריכים ליקח מזה עכ"פ מוסר בפשטות שאם
אבות"ק עבדו את השי"ת במסי"נ כזאת א"כ אף אנו צריכים
עכ"פ לשאוף ולרצות לעבוד את השי"ת ביותר תורה
וירא"ש,

אבל באמת יל"פ בפשטות מה ששמעה שכמעט נשחט
ופרחא נשמתה, כי היציצה"ר לא רצה לשמחה שבנה נבחר לה'
מזבח ונרצה לו כקרבן וכעולה ולכן רק א"ל שבנה כמעט
המשך בעמ' ב'

שיחת קודש

מפ"ק כ"ק מרן אדמו"ר עט"ר
שליט"א

לימוד מוסר בפשטות ממסי"נ של אבות"ק

ויהיו חיי שרה מאה שנה ועשרים שנה ושבע
שנים שני חיי שרה (כג, א)
ברש"י פירש לומר לך שכל אחד נדרש
לעצמו בת ק' כבת כ' לחטא מה בת כ' לא
חטאה שהרי אינה בת עונשין אף בת ק' בלא
חטא ובת כ' כבת ז' ליופי, שני חיי שרה כולן
שוין לטובה, ע"כ.

וצ"ב מה שבח הוא בת כ' כבת ז' ליופי והלא
כבר אמר שלמה המע"ה "שקר החן והבל
היופי", ועוד צ"ב אחר שכבר אמר אף בת ק' בלא חטא מה בכל
להוסיף כולן שוין לטובה, פשיטא שמי שאין לו חטאים בכל
שנותיו טובים הם כולם,

ויל"פ שהנה שרה אמנו ע"ה עברה הרבה צער בימי חייה שעד גיל
תשעים ציפתה לכן והיתה עקרה וגם ירדה למצרים ונלקחה
לפרעה וכן לאבלימלך והיו לה צרות מהגר ומישמעאל, וא"כ בדרך
הטבע אדם הסובל ר"ל פניו אינם נראים טוב כמו שכתוב שאמר
יוסף לשרי האופים והמשקים שדאגו מחמת חלומותיהם "מדוע
פניכם רעים היום", ושם דאגו יום א' וא"ל פניכם רעים היום הזה,
אבל מי שכל ימיו צער ויסורים יש לפניו צורת פנים רעים וא"כ
היה גם יתכן להיות כן אצל שרה אמנו ח"ו, ועכ"ז משבחתי
התורה"ק שהיו פניה טובים ולא רעים שזהו הפירוש כבת ז' ליופי
שלא השפיעו עליה כל הצרות שעברה ונשארה בשמחה ומאור
פנים,

ולזה מומשיכה תוה"ק ואומרת כולן שוים לטובה היינו איך יכלה
להישאר בשמחה עם צרות רבות כאלו, כי מרוב וע"י תוקף
אמונתה ובטחונה בהשי"ת הטוב והמיטיב שהיה לה היתה תמיד
רואה ומרגשת שהכל לטובה ויש לה אך טוב בעולמה שזוהו כולן
שוין לטובה וזאת שבחה דשרה אמנו שהיה לה אמונה חושית
שהכל טוב ולטובה שעל ידו הצליחה לעבור כל ימיה בשמחה
וטוב לבב ולכן זכתה למאור פנים וחכמת אדם תאיר פניו שזהו
החכמה לידע שהעולם חולף והכל לטובה ולקבל הכל בשמחה
ואזוכין להארת פנים ויאר ה' פניו אליך ויחונך וישם לך שלום.

ויבוא אברהם לספוד לשרה ולבכתה (כג, ב)

בתוה"ק כתוב שם אות כ' קטנה ובעל הטורים פירש היות שהיתה
זקנה לא בכה הרבה אלא מעט לכן שם אות קטנה ע"ש קטנות
הבכיה.

אמנם יל"פ עוד שהרי לעיל שיבחה אותה תוה"ק בת ק' כבת כ',
לכן עד"ז אפי' שהיתה בת קכ"ז בפטירתה בכה עליה אאע"ה
כאילו היא נפטרה בהיותה בת כ' ולכן היא כ' קטנה לומר שבכה
עליה כעל בת קטנה ולא כעל אשה זקנה, וגם לומר שלא בכה על
חסרון שלה או צער שלו שהלכה היא ממנו, ולכן כ' לבכותה עם
אות קטנה לומר שלא עיקר הבכי עליה היה אלא על צער השכינה
שמחמת סילוק הצדיקים, כי עד עכשיו שרה אמנו שהיתה נביאה
הגינה בזכותה של כל העולם ועכשיו בחסרונה נחסר כביכול
שמחה ונח"ר לפני השי"ת ממה שהיה עד עתה ע"י עבודתה
הקדושה וירא"ש וגמילות חסדים שלה.

ולכן אפי' שהיתה זקנה בכה עליה כאילו היתה צעירה כי הנח"ר
שעשתה כביכול להשי"ת אפי' מועט ממנו הוא עא"ס וחשוב
ביותר,

ולכן מתיישב זה היטב עם פי' הבעה"ט שבאמת תחילה מצד
שבכה עליה עצמה היה בכי קטן שהרי היתה זקנה, אבל אחר"ז
ההספידה ואת מעשיה הטובים וראה כביכול צער השכינה

שנשחט ולא סיפר לה על מה כמעט ונשחט אלא רק זה שכמעט ונשחט, והיא סברה שזה ע"י שוודים או רוצחים ולכן פרחה נשמתה, אבל ודאי אילו שמעה שכמעט נשחט על מזבח ה' ודאי היתה שמחה ולא מתה ח"ו.

ויאמרו לבן ובתואל מה יצא הדבר הנה רבקה לפניך קח ולך (כד, ג-נא) וכו' ויאמר אליעזר אל תאחרו אותי וה' הצליח דרכי וכו' ויאמר אחיה ואמה תשב הנערה איתנו ימים או עשור (כד, נה-נו) ופירש"י שנה או יחדשים וכו'.

וצ"ב מה השתנה אצלם שתחילה אמרו קח ולך מיד ואח"כ רצו לעכב שנה וכו', וי"ל שכבר אי שנקרא 'לבן הארמי' כי היה רמאי ושקרן ולכן כך עשו שניהם יחדיו וכל המשפחה שם שפיל אויף א שפיל ושקר על שקר, גם כשאמרו קח ולך לא התכוונו לזה כלל אלא רצו להראות א"ע כאנשים טובים שלא מעכבים אותו אבל באמת רצונם היה שיתבטל כל הענין ולא תלך כלל.

שהרי אי ברש"י הק' ששמו לאליעזר סם המות בצלחתו שיאכל וימות, לפי שראו שבא עם עושר גדול ורב, הגם שנתן להם מתנות חמדו הם לעצמם את שאר עושרו וזממו להמיתו ואז רבקה תישאר עמהם ולא תלך כלל.

ורק כדי להראות שהם שיינע מענטשען אמרו הנה רבקה קח ולך ועל דעת שהיא ימות והיא תישאר, ורק אח"כ שבא מלאך והחליף הצלחות ובתואל מת

שיחת קודש המשך מעמ' א'

ונשאר אליעזר, ראו שאין להם עוד מה לתרץ א"ע לשוב מדיבורם הקודם ומוכרחים לקיימו, אז החלו לנסות לעכבו מצד אחר והציעו שתשב הנערה איתנו ימים או עשור כדרך הרשעים שרוצים לקלקל כל ענין טוב, אלא שהיא א"ל 'אלך' וכפירש"י אם תרצו ואם לא תרצו, שהיתה צדיקת ונמשכה אחר הצדיקים והלכה אצל זיווגה ומה' אשה לאיש ועצת ה' היא תקום, לכן כתיב שם "ויושם לפניו לאכול", ושם הכתיב ויישם עם שני יודי"ן והקרי ויושם עם יו"ד ועם וא"ו.

ולהג"ל הענין שידוע ששני יודי"ן רומזים לשם ה' ולכן שם דייקא אצל ויושם לפניו ששמו שם סם המות להרגו שם ה' נצב עליו לשמרו מהני רשעים, ורגלי חסידיו ישמור לעולם נשמרו וזרע רשעים נכרת צדיק מצרה נחלץ ויבא רשע תחתיו ומת בתואל וניצל אליעזר וזכה להביא את רבקה ליצחק להעמיד את בית ישראל לנצח דורות עולם ע"י שם ה' ששם.

והיה הנעץ אשר אומר וכו' והנעץ טובת מראה וכו' (כד-יד טז) עוד ראינו בתורה"ק היכן שנכתב תיבת "הנערה" הכתיב הוא הנעץ בלי אות ה"א והקרי הוא הנערה, וי"ל פ' שלכן חסר שם אות ה"א להורות שלא היתה ממש נערה שהרי רש"י הביא שהיתה בת ג' שנים, ואילו דין נערה הוא מ"א שנים ובוגרת

מ"ב שנים, לכן כדי להורות שרק בשכלה ומידותיה היתה מתנהגת כמו נערה גדולה ולא שהיתה נערה בגילה לכן הוא כתוב חסר, **ובאופ"א** י"ל שיש מדרשים חלוקים וס"ל שהיתה אז רבקה בת י"ד שנים, וא"כ היתה יותר מנערה ובוגרת ועכ"ז נכתב חסר כדי להורות על מדת ענווה שלה

שהחזיקה עצמה מלאת חסרונות כדרך הצדיקים, והוה הנעץ חסר ה"א להורות שאין זכתה להיות גומלת חסדים עם שכל טוב להיטיב עם אליעזר וגמלו בכבוד בלא שייבוש ובהשכל שאמרה "וגם לגמליך אשאב, שתה אדוני, ותרץ אל השוקות ותמהר", שזה זוכין רק ע"י ענווה של אמת, וכשיש ענווה זוכין לזריות ושכל טוב וגמילות חסדים בשלימות ההטבה, וזאת אכן ראויה להינשא ליצחק אבינו,

ולכן כתיב הנערה חסר שע"י שבענוונותה סברה שיש בה חסרון, בשכר זה זכתה לשכל טוב ומידות טובות הראויות לבנות את בית ישראל,

וכן להורות שעיד"ז היתה שמורה מהני רשעים שדרה עמהם והיתה אחות רשע ובת רשע אך לא למדה ממעשיהם, כי הענווה היא השמירה מהני רעות, וע"י ענווה שהיא מידה טובה מכל המידות טובות זוכין להשראת השכינה, "כי אני ה' את דכא ושפל רוח אנשכון",

ולסייעתא דשמיא להינצל מכל רע שאלמלא הקב"ה עוזרו אין יכול לו, ואף רבקה אמנו זכתה בזכות מעשיה הטובים לכל הטוב הזה.

בירור ובדיקה

רבים מבני ירושלים עיה"ק היו באים לשאול בעצת **הרה"ק מרן רבינו הרד"ש מלעלוב זיע"א** בעניני שידוכין, כל ההצעות עברו דרכו, גם משום שבידיו היה מאגר המידע הגדול ביותר בירושלים, שהרי כל כך הרבה שאלות ובעיות בירושלים עיה"ק של, של אותם ימים התגלגלו תחת ידיו. **(אור יהל' ח"ג מפי הרה"ח רבי מנחם חיים בידרמן זצ"ל בן הרה"ק מרן רבינו הרש"ן זיע"א)**

פ"א בא בחור מזרחיט לפני הרה"ק מרן רבינו הרמ"מ מלעלוב זיע"א לקבל ברכה לפני נישואיו, רבינו לא בירך אותו אלא שאל אותו: מי זאת אמך? וזהו על הדברים כמה פעמים, אח"כ סיפר זאת הבחור לאמנו, ואז נתברר לו כי היא נכרית שנתגיירה על ידי ראביי רפורמי ר"ל.

בחור אחד מאנ"ש שהוצע לו שידוך בת ממשפחה חשובה בירושלים, החליט לעשות את השבת בבני ברק במחיצת הרה"ק מרן רבינו הרמ"מ מלעלוב זיע"א, במחשבה לשמוע את חוות דעתו.

בערב שבת קודש המתין הבחור ליד המקוה, וכשיצא רבינו התלווה אליו בדרכו וסיפר לו אודות ההצעה וכו', רבינו התעניין ושאל אי אלו פרטים על המדוברת, ובתוך כך הגיע רבינו לפתח ביתו, ובלי להשיב מענה נכנס וסגר אחריו את הדלת, הבחור היה נבון בדעתו, **במוצאי** שבת כשנפרדו החסידים שבאו מחוץ לעיר, עבר ביניהם גם הבחור הנ"ל, אבל הוא לא הושיט ידו לפרידה, שאלו רבינו האם אינו נוסע עתה חזרה לביתו, ענהו הבחור כי הוא נשאר כאן כי עוד לא זכה לקבל תשובה אודות השידוך שפרס בפני רבינו, פרץ רבינו הק' וקרא בקול כשכולו נרעש: מפני מה אתה שואל אותי, אצלי העיקר הוא יראת שמים, אם אין יראת שמים אין כלום!

הבחור חזר לביתו, ולאחר בירור ובדיקה התגלה כי המדוברת פרקה מועליה עול תורה ומצוות ח"ל, אף שלעין כל התנהגה כשורה, אך באמת התרחקה מדרך הטוב והישר.

בעלת תשובה שנתקרבה ליהדות ע"י חסידי ליובאוויטש הציעו לפניו שידוך עם בחור תלמיד ישיבה בן תורה, אמנם ההוא התנה שלא תתנוסס בביתם תמונת הרבי מחב"ד **רבי מנחם מנדל שניאורסון** זצ"ל, אולם היא- משום הכרת טובה- התקשתה לקבל תנאי כזה,

הנושא הובא לפני הרה"ק מרן הרמ"מ מלעלוב זיע"א

שידוכין מרובה"ק משכלת על דבר ה'

שפסק כי תעזוב את השידוך בנימוק כי התנגדות כזאת של הבחור מוכיחה כי בפנימיותו אינו מדובר בירא שמים, והוסיף רבינו: אף שיעזבו את ההצעה, עלינו לדאוג שההוא לא ישאר בלי יראת שמים, לכן ישיגו עבורו קלטת שבה נשמע שיחה או השיר 'צמאה לך נפשי' מפי הרבי מליובאוויטש, ויאיזן היטב וזה יהיה לו כסגולה שתהא לו יראת שמים. **(מהגר"ד גרוסמן שליט"א)**

משכלת על דבר ה'

כשהגיע הרה"ק מרן רבינו הרמ"מ מלעלוב זיע"א לפרק האיש מקדש, התחילו לדבר עבורו נכבדות, וטובי השדכנים יצאו דחופים מהצרות החסידיות המפוארות ביותר לזכות במקח כרצון רבם, אולם הרבנית הצדקת מרת פייגא רבקה ע"ה אשת אביו הרה"ק מרן רבינו הרש"ן מלעלוב זיע"א בזיווג שני, חפצה לזכות במרגלית יקרה זו כחתן לבתה הרבנית הצדקת מרת עטיל ע"ה.

הרה"ק מרן רבינו הרש"ן נטה להסכים לדבריה, כי גם הוא לא רצה שבנו יקירו ירחיק נדוד, אבל הוא רצה לשמוע חוות דעתם של גדולי ישראל בענין, כי הכלה אחות חורגת היא לחתן, וישנה צוואת רבי יהודה החסיד **(אות כט)** בענין זה, החליט רבינו לנסוע עם הרבנית לווארשא, שם שהה אז **(בקץ תרפ"א)** מורו ורבו **הפרנקפורטר הרה"ק רבי ישראל מסטאלין זיע"א** לצרכי רפואה, מרן הרש"ן העלה לפניו את כל ההצעות וגם פרטי הצדדים בהצעתה של הרבנית, והרה"ק מסטאלין חינה דעתו לשדך את בנו עם אחותו החורגת, ואמר עליה: **הלא היא אשה משכלת על דבר ה'.**

כמו כן נסע מרן רבינו הרש"ן אל הרה"ק רבי ישכר דוב **מבעלזא זיע"א** שהביע אף הוא את הסכמתו על השידוך, ואחר שהם הביעו חוות דעתם לחיוב, באו בברית האירוסין לכולם טוב.

בענין השמות אם שם החתן דומה לשם המחותן, כנראה שלא הקפידו רבותינו הק' אם יש שם נוסף, ובפרט אם דילגו ולא הזכירו שם הדומה.

הרה"ק מרן רבינו אלעזר מנדל מלעלוב זיע"א לקח לבתו הרבנית הצדקת מרת דבורה גאלדא ע"ה את הרה"צ רבי יהושע מנחם אהרן אדלר זצ"ל, ואכן מאז דילגו על השם מנחם.

הרה"ק מרן רבינו הרד"ש מלעלוב זיע"א לקח שני חתנים עם שמות הדומים לו, בתו הרבנית הצדקת מרת רבקה רחל ע"ה נישאת את הרה"צ רבי אברהם שלמה אדלר זצ"ל בן גיסו רבי יהושע אהרן הנ"ל, ובתו הרבנית הצדקת מרת מלכה עכסה ע"ה נישאה עם הרה"צ רבי מרדכי דוד ויינשטאק זצ"ל, אשר שמם כשמו הק'.

ייחוס אבות

איש פשוט ותמים היה רבי **דוד צבי שלומה** זצ"ל אביו של **הרה"ק מרן קוה"ק מוהר"ד מלעלוב זיע"א**, וכשעמד פעם מרן מוהר"ד לגמור שידוך עם אחד מיוצ"ה, שאל אותו המחנות שהתייחס להגה"ק בעלי הב"ח תוס' יו"ט זי"ע- ליחוסו של מרן רבי דודיל זיע"א, אמר לו הסב"ק: **אם** אני מיוחס אינני יודע, ברם זאת ידעתי, שאבי היה בו מדת רב ספרא **(ענין מכות כד)**. והיה דובר אמת בלבבו, ואכן באמת היה מיוחס עד להדמעה"ה.

שדכן

כשבאו בני מרן רבינו זיע"א בקשרי שידוכין, הקפיד מיד לסלק את דמי השידוכין ליד השדכן.

כ"ק מרן אדמו"ר הקוה"ט זיע"א אמר בשם הרה"ק רבי יצחק מנחם מאלכסנדר זי"ע כי לשדכן אסור להאמין שום דבר, רק שתי דברים, שלזה יש בן בן, ולזה יש בת, ותו לא מדי.

לאחד שחשש שיהיה לו קשיים עם שידוך עבור בתו, כי חשש מפני הבריות, מה יאמרו למתעניינים אודות איזה ענין, אמר לו מרן אדמו"ר הקוה"ט ה"שלהבת אש" זיע"א בל"ק: "אז עס איז באשערט, פרעגט מען ביי א שכן וואס וועט נישט דערציילען, און וואס ווייסט נישט", (אם זה השידוך שנבקע מן השמים ומועד עבודה, אזי ישאלו אצל שכן שלא יספר כלל, ושאינו יודע מזה הענין).

מסופר כי אחד מאנ"ש הציע פעם לפני מרן אדמו"ר הקוה"ט זיע"א הצעה בענין שידוך מסויים, רבינו בירר את הענין, ואח"כ פסק נחרצות: "עס שמעקט פון זיי פון גאוה" **(מריחים מהם גאוה)**, והורה לעזוב הצעת השידוך הנ"ל, ונימוקו כי שידוך עם בעלי גאוה לא מסתדר כלל וכלל. **לאחר** זמן, הוצעה למשפחת בעלי הגאוה שידוך אחר, הם נישאו, אבל לאחר תקופה קצרה התגרשו לו"ע.

מבאן כולם ראו כמה עיניו ה' היו צופיות למרחוק, בענין מה שפסק ללא עוררין כי כשיש כאן ענין של גאוה אזי אין יכולים לבנות בית נאמן בישראל.

יום כ"ב חשוון הוא יומא דהילולא של הרה"ק מהרי"ד מבעלזא זי"ע,

מי יתאר את בעלזא בימים ההם ואת היושבים שהיו שם, בעלזא היה מקום שכולו תורה ויראת שמים וחסידות. והמהרי"ד היה מצדיקי הדור בזמנו וכולו תורה ועבודה וגמילות חסדים.

מסופר שקודם חג הסוכות היה דרכו לחלק הרבה צדקה, והיו לו ממונים על זה שהיו מחלקים את כספי הצדקות, ובערב החג ממש כשעה קודם זמן כניסת החג, ציוה לעשות חלוקה חדשה ולחלק עוד מעות לצדקה.

וא' מהממונים שאל אותו דבשלמא אם נותנים מעות לצדקה כמה ימים קודם החג יש סיפוק ביד העניים לקנות צרכי החג, אבל מה ענין הצדקה שנותנים לעניים בשעה זו, הרי כעת אין סיפוק בידם לקנות כלום.

השיב הרבי ואמר, שבזה משמח את הנצרכים שמחה גדולה שגם לאחר החג יהיה להם כמה ריני"ש, כי כל המעות שבידם הוצרכו להוציא להוצאות החג, ולא נשאר בידם כלום לצורך חול המועד ואחר החג, ולכן ציוה לחלק צדקה בשעה זו כדי שישמחו שמחת יום טוב מתוך מנוחה. כך היה דרכו בקודש להיות משכיל אל דל האיק לשמח נפשות עניי ישראל.

עוד מסופר עליו שבעת זקנותו היה מתעסק בעצמו לסכך את סוכתו, והגבאי עמד על ימינו לעזור לו להניח את הסכך, ובנו הרה"ק רבי אהרן עמד בין הקהל, והמהרי"ד היה דבוק בשרעפי קודש, ויצא בנו הרה"ק מהר"א ותפש את אביו בבגדו וקרא לו 'טאטע טאטע' עד שעורר אותו מדבקותו. ואח"כ הסביר המהר"א שראה את עוצם דבקותו של אביו והבין שאם לא יעורר אותו מדבקותו הוא עלול ח"ו להסתלק מן העוה"ז מתוך דבקות,

כל הקהל לא ראו אבל הוא הבין והשיג את דבקותו של אביו, והרגיש שיש בזה סכנה גדולה.

דרכו בקודש היה לעורר הרבה על ענין טבילה במקוה טהרה, ועל הנחיצות לטבול בכל יום במקוה.

הטבילה במקוה הרי מקדשת ומטהרת את האדם, כקטן שנולד דמי. ומובא בשם מרן הבעש"ט הק' זי"ע שפעל בשמים שכשאדם יטבול במקוה יהיה נחשב כאילו התענה באותו היום.

במקוה. **ובשנים** הקדמוניות לא היה בנקל לטבול במקוה, כי לא היה בכל מקום מקוה, ואמנם בעת הצורך היו הולכים וטובלים, אבל היה קשה לטבול בכל יום, אבל היום בזמננו אפשר דרא, וכמעט בכל רחוב קיים מקוה מחוממת ונעימה.

ומסופר על כ"ק אדמו"ר מסקווירא זי"ע, ששאל לרב א' אם יש מקוה בבית מדרשו,

השיב אותו רב ואמר שאין צורך במקוה מפני שבאותו רחוב בצד השני יש מקוה, ואין צריך שיהיה מקוה גם בבית מדרשו.

השיב לו הרבי מסקווירא ואמר, אך אם אפי' עוברים את הרחוב צריך כבר לחזור ולטבול שוב פעם במקוה...

והיות דאיתא במשנה (אבות פ"ב מ"י) שוב יום אחד לפני מיתתו, ואיתא בגמ' (שבת קנ"ג, א) ששאלו תלמידיו את רבי אליעזר וכי אדם ידע באיזה יום ימות שיעשה תשובה, אמר להם כל שכן שיעשה תשובה היום שמא ימות למחר, וכן ישוב למחר שמא ימות למחרתו, ונמצא כל ימיו בתשובה.

וא"כ הרי מבואר שכל יום הוא זמן תשובה, וא"כ לפי ההלכה הנ"ל שקודם התשובה צריך לטבול במקוה, נמצא דמפורש להדיא שצריך לטבול בכל יום במקוה.

*

עוד מסופר על המהרי"ד זי"ע שפ"א בהיותו עסוק לקצוץ צפרניו, באו צעירים מהמתחדשים המשכילים פורקי העול וביקשו להכנס אצלו, הם אותם תינוקות שנשבו שמראים את עצמם כאילו הם חכמים ומשכילים וכאלו הם עדיני נפש, ובאמת זוהי עדינות מרה, כי הם היו אכזרים שמירו את חייהם של הרבה צדיקים במסירות והלשנות נוראות, ה' ירחם, ועם כל אכזריותם הם מראים עצמם כאילו הם בעלי נפש עדינים.

וכאשר באו לפני המהרי"ד זי"ע החלו בצביעותם להטיף מוסר, ואמרו לו שצריך להתפשר ואסור 'להחזיק במחלוקת' וכדומה.

השיב להם המהרי"ד שמנהג ישראל שבשעה שקוצצין את הצפרניים מניחים בתוך הקערה ב' או ג' חתיכות עץ קטנות, ולא אסכים להתפשר אפילו במנהג כזה, ולא אסכים אפי' למעט בחתיכה אחת של עץ, ולא נסור ממנהגי ישראל אפי' כקוצו של יוד, והיות שהמנהג הוא להכניס ג' חתיכות של עץ אכניס ג' חתיכות ואפי' לא חתיכה א' פחות מזה.

הילולא דצדיקיא

כ"ב חשוון – רבי דוד שלמה ב"ר ירחמיאל מסוורקא ב' לבושי שרד וערבי נחל (תקע"ד)
כ"ב חשוון – רבי שריאל ב"ר דב הלוי הורוויץ "ראש הברול" מלובלין (תקע"ט)
כ"ב חשוון – רבי ישכר דוב בעריש בן הפני ירושע (תק"ח) רבי צבי אריה מסיגט – אמרי בינה (תרכ"א)
כ"ב חשוון – רבי משה אליקים בריעה מוילנא ב"ר יצחק שלמה – חתן רבי ירושע אשר מפאריסוב.
כ"ב חשוון – רבי יששכר דב ב"ר ירושע מבעלזא (תק"פ)
כ"ב חשוון – רבי אברהם חיים הורוויץ ב"ר מנחם מנדל מליסק (תש"ח)
כ"ב חשוון – רבי יחזקאל מוקסון ב' בני שלשים ב"ר צבי מוטלרס (תרכ"ב)
כ"ב חשוון – רבי משה ב"ר שכנא מוואלקא (ת"ח)
כ"ב חשוון – רבי אהרן קאצנילענבאנער ר"מ בבירסק – מנחת אהרן (תקל"ח)
כ"ב חשוון – רבי אברהם ריינמאן אב"ד נאראל ב"ר יעקב – תל רצ"ה מוידוישוב (ת"א)
כ"ב חשוון – רבי משה ב"ר יעקב לייב מידנר מוסלונים-ברטוביץ (ת"צ)
כ"ב חשוון – רבי מנחם ב"ר בנימין זאב מוואלקא (תק"פ)
כ"ב חשוון – רבי חיים עשאל מוסאלאניק ב"ר בנימין – סם חיים (תש"ז)
כ"ב חשוון – רבי אריה לייב בלאך מחכמי וילנא (תקט"ז)
כ"ב חשוון – רבי אהרן מנחם אב"ד ואקראשניץ ב"ר יהודה לייב אב"ד ריטשעוועל (תקפ"ז)
כ"ב חשוון – רבי יוסף לאנדא אב"ד יאסי – שרית ברכת יוסף (תרי"ח)
כ"ב חשוון – רבי חיים יוסף אב"ד פיסטין – תוספת חיים (תר"ח)
כ"ב חשוון – רבי דוד מנאקורב ב"ר יעקב יצחק (תש"ס)
כ"ב חשוון – רבי הלל משה מנעישל געל בשטיין ב"ר צבי הירש – משנות לאביר יעקב (תש"ח)
כ"ב חשוון – רבי ישכר בער גרויבארט אב"ד בענדן ב"ר בנימין (תרע"ד)
כ"ב חשוון – רבי גדלי' משה ב"ר שלמה מוידוועל (תש"י)

כ"ב חשוון

כ"ב חשוון

כ"ב חשוון

כ"ב חשוון

כ"ב חשוון

כ"ב חשוון – רבי יצחק יואל ב"ר גדליה מליניץ (תקפ"ח)
כ"ב חשוון – רבי אברהם בן רבי אליהו מוילנא י"א שני' כ"ה סכ"ה (תקס"ט)
כ"ב חשוון – רבי יצחק יואל מליניץ (תקפ"ח)
כ"ב חשוון – רבי נפתלי מליניץ נענק ב"ר אלעזר (תקצ"ט)
כ"ב חשוון – רבי מרדכי מביילגורי ב"ר יששכר דב מבעלזא (תש"י)
כ"ב חשוון – רבי רפאל ב"ר יקותיאל יוסקנד הכהן מומבארק – תורת יקותיאל עוד (תקס"ד)
כ"ב חשוון – רבי שלמה חריף אב"ד לבוב ב"ר יצחק אברהם – גיס הרמ"א (שצ"ח)
כ"ב חשוון – רבי צבי ריינמאן אב"ד קרעטשיניץ ב"ר יצחק משה' (תש"ט)
כ"ב חשוון – רבי משה ב"ר אליהו בעלזא מליסק אב"ד טעטש (תרפ"ד)
כ"ב חשוון – רבי שמואל טאטליב אב"ד טאלטשאווא ופאפא (תרפ"ט)
כ"ב חשוון – רבי אריה לייבס מרדכי ב"ר משה משינאווא (תרצ"א)
כ"ב חשוון – רבי נפתלי מליניץ ב"ר שלום יוסף פרידמן מופלוייטש (תש"א)
כ"ב חשוון – רבי דוד ב"ר ארי' לייב מלידא מנאנא ואמסטרדם – עיר דוד (מקלט) שריש'ס הרה"ב (תנ"י)
כ"ב חשוון – רבי אהרן אב"ד וועסטהויבן בעלזא ב"ר משה מליבוב (תש"ג) רבי ישראל איסר מוילנא – תלמיד הגר"א.
כ"ב חשוון – רבי אריה לייב בערלינער ב"ר שאול אב"ד פפד"א (תקע"י)
כ"ב חשוון – רבי רפאל אשכנזי מאזימור – מראה הגדול, מראה עיניים (תקפ"ו)
כ"ב חשוון – רבי דוד צבי עהרנפעלד מפרשיבורג – חתן החת"ס ואבי החתן סופר (תרצ"ב)
כ"ב חשוון – רבי אברהם יוסף לערמאן אב"ד וויסקוט ב"ר אליהו (תר"א)
כ"ב חשוון – רבי יעקב שיק מנאדאוואר ב"ר דוד אב"ד טאקייא (תרע"ה)
כ"ב חשוון – רבי דוד מופלוייטש הי"ד ב"ר שלום יוסף מבורש (תש"א)
כ"ב חשוון – רבי שמואל הלוי שאלג ב"ר ברוך שלום (תש"ז)
כ"ב חשוון – רבי יעקב ב"ר דוד יצחק לייב מאנאוורפן מופשורסק (תש"ט)
כ"ב חשוון – רבי יונה החסיד ב"ר אברהם מנירונדה ב' שיעור תשובה ועוד (ה' כ"ד)
כ"ב חשוון – רבי זאב וואלף אב"ד סלוצק – נחלת בנימין (תמ"ו)
כ"ב חשוון – רבי אליעזר ליבר הגדול – המגיד מאבאריטשוב ב"ר אברהם אשכנזי (תקל"א)
כ"ב חשוון – רבי ישכר בער אב"ד מימולאש ב"ר סיני – תל החת"ס. מנחת עני (תרפ"ב)

מגדל דוד

פרקים מרובות "ק" שרואים אור לראשונה

המשך מעמ' א'

זמן מרובה, וכי רוח ה' דובר בו. ואת כל הדרוש הזה אמר הוא עבורו, בידעו את כל תכונותיו, וכל כוונתו הוא רק אליו, אל עצמו. ואם כך הם הדברים, הרי שחלילה אין עוד תרופה ותקווה לנפשו. וכך הוריד רבי דוד כנחל דמעה בחרהורי תשובה.

לאחר הבדלה חשב רבי דוד: היות שהנני חוטא כזה, הרי שאני מוכרח להישאר אצל הרבי בכדי שיורה לי את דרכי התשובה ותיקון לנשמת. ובכן אדחק ואכנס לחדר קדשו ויהי מה, ובלבד שלא אחיה חס ושלום נידה מדרכי התשובה. יצא הוא מאחורי החלון, ופתח את הדלת לאט וביראה גדולה.

ויהי כאשר ראה אותו הרבי, ויקם מכסאו וירץ לקראתו ויחבקו ויתן לו שלום בשמחה רבה, ואמר לו: "ברוך הבא רבי דוד לעבעק" [אהובנו]. ויושיבו אצלו בשולחן בחיבה עצומה ובאהבה רבה עד להפליא, עד שבנו הרה"ק רבי אלעזר לא היה יכול להתאפק מרוב פליאה, ויאמר: "אבא, הלא זה הוא האיש שגרשתו מעל פניך זה פעמיים, יען שלא יכולת לסבול?"

השיב לו רבי אלימלך: חלילה חלילה, הוא כלל לא אותו האיש. הן עתה הוא כבר איש אחר לגמרי, והוא "אונזער רבי דוד לעבעק" [רבי דוד האהוב שלנו]. **מאז** וחלילה התקרב הרה"ק רבי דוד מלעלוב לרבי אלימלך מליזענסק, והיה לתלמידו.

נוסח ד'

היהודי הגרוע שבעיר

נוסח זה היה שגור בפי זקני הרה"ק רבי פנחס דוד הלוי הורוויץ זי"ע אדמו"ר מבאסטאן [בן בתו של אדמו"ר רבי אלעזר מענדיל מלעלוב זי"ע, ותלמיד דודו אדמו"ר הרה"ק רדצ"ש בידערמאן מלעלוב זי"ע].

הרה"ק רבי דוד מלעלוב היה רב בעיירה קטנה, ובא בפעם הראשונה לליזענסק אל הרבי ר' אלימלך ללמוד ממנו אורחות עבודת ה'.

בבואו לליזענסק, היה שם תור ארוך של אנשים שחיכו כדי לקבל שלום מהרבי. בהגיע תורו, שאלו הרבי מאין הוא. השיבו רבי דוד: ממקום פלוני. שאלו הרבי: "ומיהו היהודי הגרוע ביותר בעירך?" נדהם רבי דוד מהשאלה המשוונה, ועד שחשב בדעתו מה להשיב, פנה הרבי לזה שאחריו, והוא נשאר בלא קבלת שלום. **חשב** רבי דוד: אולי מקרה הוא. למחרת היום, עמד הוא שוב בתור.

מצא בו שבגלל זה ריחקו ממנו. בעל המלון אשר ראה כי האורה מאד טרוד במחשבות, ניגש אליו ושאלו מה זה ועל מה זה. אחרי רוב הפצרות גילה רבי דוד לפניו את שברון לבו. אמר לו בעל המלון: ראה נא, אולי מקרה הוא. לך שוב אל בית המדרש, ואחר התפילה קודם קידוש תושיט לו שוב את ידך, ובוודאי הוא יקבלך אז בסבר פנים יפות. הלך רבי דוד ועשה כן. אולם גם אז נשנו הדברים כמקודם והרבי סובב את פניו ממנו, והוא נאלץ לעזוב את בית המדרש במרירות ובעצבון רוח.

כל הלילה הוא ככה מבלי הפוגה, ובבוקר הוא לא ניסה עוד ללכת אל בית המדרש שוב, וכבר עלה בדעתו שתיכף במוצאי שבת לאחר הבדלה הוא יסע חזרה לעירו. אולם כשהגיע הזמן של סעודה שלישית, שאז נוהג הרבי לומר תורה, חשב רבי דוד בדעתו לאמור: אולי כעת בעת שהחושך יכסה ארץ, אלך ואעמוד על יד החלון, ואולי אשמע שם איזה דיבורים קדושים מהרבי.

עמד הוא ליד החלון, ושמע שהרבי אומר תורה בהתלהבות עצומה, ובתוך הדברים אמר: "יש אנשים הבאים אלי שעסקו הרבה בתורה ועבודה, בתעניתים וסיגופים, ומקיימים תשובת הקנה, וכך הם נלחמים שנים עשר שנים עם צד הרע כדי לעוקרו מן השורש. ואחרי כל העבודה הקשה הזאת חושבים המה שהם ראויים כבר שתשרה עליהם רוח הקודש, ולכן באים הם אלי כדי שאתן להם רוח הקודש ואשלים את חסרונם.

אך אהה, מרמים הם את עצמם. כי בכל עבודתם עדיין לא התחילו אף אחת מאלף אלפי אלפים וכטיפה מן הים, וכחוט השערה מן העבודות שצריכים לעבוד את הבורא יתברך שמו.

ועל ידי שהם חושבים שכבר עשו הרבה בעבודת ה' - הם מתנאים, ונמצא שכל עבודתם היא כפניות וגיאיות עד שצריכים שוב בתשובה שלימה לפניו יתברך, תשובה וחרטה על כל עבודתם שעבדו עד הנה, ולהתחיל מחדש לעבוד את הבורא ברוך הוא באמת ובתמים ובלב שלם בלתי לה' לבדו".

ויהי כשמוע רבי דוד את הדברים האלו יוצאים מפי קדשו, דברים קדושים החוצבים להבות אש, ויבך בני רב, וימס לבו בקרבו, עד שכמעט לא נותרה בו נשמה מרוב צער ויסורים. הוא ראה איך שנהירין ליה לרבי אלימלך כל דרכיו וכל מעשיו, וכל מחשבותיו שעברו עליו במשך

בהגיע תורו, פנה אליו הרבי שוב באותה שאלה: מיהו הגרוע ביותר בעירך?

התחיל רבי דוד להסביר לרבי, שהוא רב העיירה, ויש לו עסק רק עם היהודים של בית המדרש, ואין הוא מכיר כלל במיב היהודים הגרועים. עודנו מסביר זאת, והרבי נתן שלום לזה שאחריו, והוא שוב נשאר מבוזבז. החליט רבי דוד שכנראה הרבי מנסה אותו במידת אהבת ישראל, והחליט לעמוד בנסיון. למחרת היום, ביום שישי, חיכה הוא שוב בתור, ושוב שאלו הרבי מיהו היהודי הגרוע ביותר בעירו.

ענה לו רבי דוד שאין הוא בקי במיבם של יהודים, ואין זה תפקידו לחרוץ עליהם דין. הוא לא סיים לומר את דבריו, והרבי שוב נתן שלום לזה שאחריו.

שבור ורצוץ, תמה ונרעש, עזב רבי דוד את בית המדרש. מה יעשה עתה, הן השבת הולכת וקריכה. לשוב לעירו כבר אין פנאי, ולהתפלל בבית מדרשו של הרבי הוא אינו יכול. כאשר כולם יאמרו לרבי "גיש שבת" הוא שוב יפנה אליו בשאלתו ויבזהו לעיני כולם. החליט רבי דוד להתפלל באכסנייתו.

בשברון לב הוא ניגש להתפלל מנחה, ובסיימו את תפילתו בא הרהור לליבו: הן הרבי שאל אותו מיהו היהודי הגרוע שבעירך? הרי הוא היהודי הגרוע ביותר! והראה לכך, שכל היהודים שבעירו מתכנסים עתה בבית הכנסת לקבל את שבת המלכה מתוך רוב שמחה, ורק הוא, רבם, מתפלל יחידי באכסניה, כמנוחה רח"ל. האם אין מראין לו בזה מן השמיים מיהו הגרוע שבעירך?

בעוד הרהורים אלו חולפים בראשו, נשמעו בדלת האכסניה נקישות רמות. שליחו של הרבי הגיע, להזמין בשם הרבי להתפלל בבית המדרש. בבואו, פנה אליו הרבי במאור פנים ואמר לו: "עכשיו, כשאתה כבר יודע מיהו הגרוע ביותר - שלום עליכם!"

ונכדו אדמו"ר הרה"ק מרן רמ"מ מלעלוב זי"ע ביאר בזה, שהרה"ק רבי דוד ידע כבר מתחילה שהרבי מתכוון לשמוע ממנו שהוא הגרוע באנשי לעלוב, ומיד היה מתקבל בברכה. אלא שרבי דוד לא הוציא מפיו אף מילה אחת שלא עמד במדרגתה בלב שלם. הוא הבין שהרבי רוצה לשמוע ממנו שהוא הגרוע שבעירו, אלא שעדיין לא הרגיש את עצמו באמת שפל יותר מכולם.

אך לאחר שהתבודד והתעמק במחשבתו ועשה חשבון נפש, הוא הצליח להשפיל את עצמו במחשבתו ולהכיר בזה שהוא אמנם באמת למטה מכולם. ואז, כשאמר זאת לפני הרבי, לא היה זה מן השפה ולחוץ, אלא מתוך הכרה אמיתית ועמוקה שאמנם הוא הוא השפל והגרוע מכל בני עירו. ולכן האיר לו אז הרבי פנים.

מכתב בסי"ד ע"י ידידיו חוקר והמפאיר הרה"ח ר' מנחם מנדל בראדוויץ שליט"א נכד לרה"ח. ניתן לחשיט את ב' החלקים בשל' 058-324-7623

אלה יעמדו על הברכה אשר נדבם לבם לנדב להוצאות העלון לזיכוי הרבים

ברכת מזל טוב

הננו לבקר את ידידנו חוקר רב החסיד בכל נפשו, מחנך ילדי ישראל, הרה"ח **צבי אלימלך לעשטיץ** שליט"א לשמחת אירוסין הבן המופלג בתו"ש מקושר לדיבני, הרה"ח **שמעון נ"ו** יח"ד שיזכה לרוב נחת ושובע שמחות וכט"ס.

לעילוי נשמות

הגאון החסיד רבי **אברהם משה ז"ל** בן רבי **אליהו דייטש זצ"ל** נלב"ע כ"ז במרחשוון תש"ע הונצח ע"י בנו חוקר שיבלח"ט מנאמני הגה"צ רבי אלימלך בידרמן שליט"א, הרה"ח **אלי דייטש שליט"א**

לעילוי נשמות הרבנית

הצדקנית מרת ליבא בת רבי דוד אהרן ע"ה נלב"ע כ"ה במרחשוון תשס"ה ת נ צ ב "ה"

ברכת מזל טוב

לידידנו חוקר והנעלה הרה"ח ר' **אורי קליין** הי"ו לשמחת הולדת הנכדה

התפללו לרפואת מרת **אלטע עטיל בת בלומא גיטל תתי**

לזיכוי הרבים להוצאת העלון לע"נ, לרפואה או לשמחה ניתן לפנות לטלפון 052-7667563 עד יום ב' בערב